

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 487/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, Tulčík 310, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 44 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/26/2014 z 29. apríla 2015, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/32/2014 z 29. apríla 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 10958/2015, Rvp 11469/2015 a sp. zn. Rvp 11799/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 487/2015.

2. Sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 22. júla 2015, resp. 10. augusta 2015, doručené sťažnosti Lesoochranárskeho združenia VLK, občianskeho združenia (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 44 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia [Aarhuský dohovor (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžo/26/2014, sp. zn. 6 Sžo/32/2014 z 29. apríla 2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/20 13 z 13. apríla 2015.

Ako zo sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 10958/2015, Rvp 11469/2015 a sp. zn. Rvp 11799/2015 vyplýva, sťažovateľ podaniami z 30. novembra 2010, 6. februára 2012 a 19. januára 2011 oznámil svoj vstup do konaní vedených na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),

- o žiadosti [REDAKOVANÉ] z 18. novembra 2010 o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“), t. j. o povolenie usmrtiť odstrelíť— jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri [REDAKOVANÉ].

- o žiadosti [REDAKOVANÉ], so sídlom v [REDAKOVANÉ] z 31. januára 2012 o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených § 35

ods. 1 písm. a) a f) zákona o ochrane prírody a krajiny, t. j. o povolenie usmrtiť (odstreliť) jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri [REDACTED] držať ho a prepravovať a

- o žiadosti [REDACTED]

[REDACTED] zo 7. januára 2011 o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny, a teda o povolenie usmrtiť (odstreliť) dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri [REDACTED].

Rozhodnutiami sp. zn. 2113/2011-2.2 z 21. septembra 2011, sp. zn. 4129/2012-2.2 z 12. apríla 2012 a sp. zn. 3229/2011-2.2 z 23. septembra 2011 ministerstvo výnimku povolilo odo dňa právoplatnosti rozhodnutia do 30. novembra 2011 poslieďkou a postriežkou v lokalite [REDACTED] vrch alebo do 15. decembra 2011 postriežkou v uvedenej lokalite, resp. od 1. júna 2012 do 30. novembra 2012 poslieďkou na území s 2. stupňom ochrany a postriežkou v lokalite [REDACTED], ako aj odo dňa právoplatnosti rozhodnutia do 30. novembra 2011 poslieďkou a postriežkou v lokalite [REDACTED] [REDACTED], alebo do 15. decembra 2011 postriežkou v uvedených lokalitách.

Na rozklady podané sťažovateľom minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) rozhodnutím sp. zn. 8644/2011-1.10 z 28. novembra 2011 (34/2011-rozkl.) prvostupňové správne rozhodnutie sp. zn. 2113/2011-2.2 z 21. septembra 2011 zmenil v časti určenia platnosti udelenej výnimky tak, že povolil zrealizovať odstrel v danej lokalite v lehote odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia do 30. novembra 2011 poslieďkou a postriežkou a do 15. decembra 2011 postriežkou a od 1. júna 2012 do 30. novembra 2012 poslieďkou a postriežkou (fakticky teda rozklad zamietol, pôvodné rozhodnutie potvrdil a vzhľadom na dátum vydania rozhodnutia upravil platnosť povolenej výnimky), rozhodnutím sp. zn. 6103/2012-1.10 (36/2012-rozkl.) z 10. júla 2012 rozklad sťažovateľa zamietol a napadnuté prvostupňové rozhodnutie sp. zn. 4129/2012-2.2 z 12. apríla 2012 potvrdil a rozhodnutím sp. zn. 8618/2011-1.10 (30/2011-rozkl.) z 28. novembra 2011 napadnuté prvostupňové rozhodnutie sp. zn. 3229/2011-2.2 z 23. septembra 2011 zmenil tak, že odstrel jedného jedinca medveďa hnedého povolil realizovať v lokalite [REDACTED] – [REDACTED] a [REDACTED] katastrálne územie [REDACTED] odo dňa právoplatnosti rozhodnutia sp. zn. 8618/2011-1.10 (30/2011-

rozkl.) do 30. novembra 2011 poslieďkou a postrieďkou a od 1. júna 2012 do 30. novembra 2012 poslieďkou a postrieďkou.

Následne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) po tom, ako nerozhodol o návrhu na odklad vykonateľnosti z 2. mája 2012 a ani neoznámil, že návrhu nevyhovuje, rozsudkom č. k. 1 S/32/2012-130 z 9. januára 2013 žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti označeného správneho rozhodnutia, zamietol (sp. zn. Rvp 10958/2015), rovnako rozhodol vo veci samej rozsudkom, č. k. 1 S/222/2012-75 z 20. februára 2014 (sp. zn. Rvp 11469/2015). Na odvolanie sťažovateľa najvyšší súd uzneseniami sp. zn. 6 Sžo/26/2014 a sp. zn. 6 Sžo/32/2015 z 29. apríla 2015 rozsudky krajského súdu zrušil a konanie zastavil. V sťažnosti pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 11799/2015 sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2015, ktorým najvyšší súd na odvolanie ministerstva zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 2 S/57/2012-106 z 20. februára 2013, a to na základe totožných skutkových a právnych zistení ako vo veciach sp. zn. 6 Sžo/26/2014 a sp. zn. 6 Sžo/32/2014. Týmto rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie ministerstva sp. zn. 8618/2011-1.10 (30/2011-rozkl.) z 28. novembra 2011, ako aj rozhodnutie sp. zn. 3229/2011-2.2. z 23. septembra 2011. Žiadosť sťažovateľa z 2. mája 2012 o odklad vykonateľnosti správnych rozhodnutí krajský súd vybavil oznámením o nepovolení odkladu z 30. mája 2012.

Sťažovateľ vo svojich sťažnostiach zdôraznil, že jeho činnosť *«sa neobmedzuje na účasť v správnych konaniach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „ZOPK“) alebo iných predpisov, ale svojou mnohostrannosťou sa snaží prispieť v najvyššej možnej miere k zachovaniu prirodzeného prírodného prostredia ako bezpodmienečnej podmienky existencie života na Zemi»*. Vo vzťahu k jeho účasti v správnych konaniach poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-240/2009 z 8. marca 2011, v zmysle ktorého *„Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozbočovačom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady č. 2005/370/ES*

zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré treba splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj i cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“.

Ako z pripojeného uznesení najvyššieho súdu vyplýva, tento svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj stanovisko správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Snj 72/2013 z 24. apríla 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.

Najvyšší súd skonštatoval, že „v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už uplynul čas, na ktorý bola povolená výnimka preskúmaným rozhodnutím žalovaného. V dôsledku toho žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu stratilo platnosť (uplynutím času, na ktorý bolo vydané). To znamená, že v čase súdneho prieskumu už neexistovalo rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa V. časti druhej hlavy OSP preto splnené neboli. Súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré zo zákona stratilo platnosť zamietol.

Odvolačný súd preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP a s § 246c ods. 1 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 104 v spojení s § 246c ods. 1 OSP zastavil, pretože konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila

neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré na základe zákona stratilo platnosť a účinnosť.“

Na margo tohto odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietol, že *„bez ohľadu na skutočnosť, že sťažovateľ obsah uvedeného stanoviska najvyššieho súdu nepovažuje za reflektujúci platnú právnu úpravu, vrátane práva sťažovateľa na účinnú účasť v konaniach týkajúcich sa ochrany životného prostredia, napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu bolo vydané v konaní, na ktoré nedopadá ani uvedené stanovisko. Je nepochybné, že sťažovateľ podal žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Túto vlastnosť správne rozhodnutie nemôže v priebehu konania stratiť a stať sa zo spôsobilého nespôsobilým predmetom súdneho prieskumu.“*

Sťažovateľ považoval za nepochybné, že *„podal žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu“, zdôrazniac, že „túto vlastnosť správne rozhodnutie nemôže v priebehu konania stratiť a stať sa zo spôsobilého nespôsobilým predmetom súdneho prieskumu“*.

Ďalej sťažovateľ vyjadril presvedčenie o tom, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práva domáhať sa zákonným postupom zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, jeho práva domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 ústavy, jeho práva napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, a jeho práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ tiež poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp/3/2011 zo 17. apríla 2012, v ktorom najvyšší súd zohľadniac všetky súvislosti rozsudku Súdneho

dvora Európskej únie sp. zn. C-240/2009 skonštatoval, „že ústavno-konformný výklad (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo v svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesne riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu). Naopak, takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutie správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinnosti vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (vrátane aj možnosti brojiť proti tvrdenej nezákonnosti) by závisela (tzn. zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva právo vykonať určitú činnosť, toto by aj uskutočnili. Preto sa Najvyšší súd stotožnil s názorom žalobcu, že v uvedenej veci je potrebné naďalej vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.“. Tento právny záver najvyššieho súdu sťažovateľ označil za zrozumiteľný a jediný správny so zreteľom na zmysel účasti sťažovateľa v predmetných správnych konaniach vo veciach ochrany prírody.

V dôsledku sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu však nastal stav, kedy „napriek uvedenému zrozumiteľnému a podľa názoru sťažovateľa jedinému so zreteľom na zmysel účasti sťažovateľa v predmetných správnych konaniach názoru, v rozhodovacej činnosti súdov dochádza v čoraz väčšej miere k tomu, že rovnako ako v súdnej veci, súdy žalobu sťažovateľa zamietnu nie kvôli jej nedôvodnosti (ktorú tak ako v predmetnej veci najvyšší súd) ani neskúmajú, ale žalobu zamietnu, či konanie o nej zastavia z dôvodu uplynutia času, na ktorý bola výnimka, či súhlas orgánu ochrany prírody udelený.

O takýto prípad ide aj v predmetnom konaní.“.

Sťažovateľ poukázal na § 248, § 250d ods. 3 a § 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), z ktorých jednoznačne vyplýva, „že pokiaľ najvyšší súd zastavil konanie bez toho, aby na to existoval zákonom v ust. § 248 O. s. p. predvídaný dôvod, odňal tým sťažovateľovi možnosť konať pred súdom“.

Následne sťažovateľ na margo správneho konania uviedol, že „konanie o udelenie výnimky je konaním, ktoré začína n a žiadosť žiadateľa. Dôvodom na konanie je žiadosť žiadateľa. Takto je to aj v predmetnom konaní, ktoré začalo na žiadosť žiadateľa, ktorým sa domáhal udelenia výnimky zo zákazov ust. v § 35 ods. 1 ZOPK. Sťažovateľovi nie je známe a ani z rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nevyplýva skutočnosť, že by žiadateľ zobral svoju žiadosť o udelenie výnimky späť.“. Na podporu svojho stanoviska sťažovateľ poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp/6/2013 z 29. apríla 2013, z ktorého citoval, ako aj na jeho rozsudok sp. zn. 1 Sžp/13/2013 z 13. mája 2014, v ktorom najvyšší súd zaujal rovnaké stanovisko: «Z vykonaných záverov žalovaného vyplýva, že pojem „dôvod na konanie“ stotožnil s jednou podmienkou vyslovenou vo výrokovej časti povolenia, t. j. s časovým obmedzením výnimky. Avšak dôvodom na konanie žalovaného správneho orgánu je predovšetkým žiadosť žiadateľa o povolení výnimky. ...

Takisto je nepochybné, že účinky prvostupňového rozhodnutia počas konaní nenastali (viď bod č. 26), a preto pre druhostupňový správny orgán konajúci o rozklade bolo právne irelevantné, čo stanoví nižší orgán (lebo jeho závermi nie je na dispozitívny pokyn účastníka viazaný), ale naopak mal preveriť, ako tieto podmienky a závery stanovil, t. j. v zmysle § 61 ods. 3 a § 59 ods. 1 Správneho poriadku v plnom rozsahu aplikovať zásadu dvojinstančnosti správneho konania a o podanej žiadosti finálne rozhodnúť, tzn. potvrdiť napadnuté rozhodnutie alebo žiadosti procesné nevyhovieť. V danom prípade potom nešlo o vyhodnotenie otázky, či by týmto rozhodnutím žalobca dosiahol priaznivejšieho postavenia (viď možný formalizmus vytýkaný nesprávne krajským súdom a spomenutý v citovanom rozsudku sp. zn. 4 SŽ/98-102/02), ale iba o naplnenie kompetenčnej povinnosti konajúceho orgánu (čl. 2 ods. 2 ústavy) rozhodnúť o rozklade účastníka. Tak však žalovaný konal, a preto naplnil v zmysle hore uvedených záverov zrušovací dôvod uvedený v § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p.

Uvedený Aarhuský dohovor prostredníctvom čl. 9 ods. 1 až 4 požaduje od zmluvných členských štátov, aby zabezpečil dotknutým členom verejnosti zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane predbežných právnych opatrení, ak sú vhodné, a uvedené prostriedky nápravy musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. V žiadnom prípade však Aarhuský dohovor neumožňuje vnútroštátnym súdom, aby výkon tohto práva mohli hodnotiť inak ako uplatnený v súlade, resp. v nesúlade so zákonom (viď zásada iura merae facultatis zakotvená v článku 2 ods. 3 ústavy).»

Sťažovateľ ďalej uviedol, že zmyslom jeho účasti „v predmetnom konaní je svojimi podaniami, návrhmi a využívaním opravných prostriedkov zabezpečiť naplnenie svojho poslania, ktorým je ochrana prírody prostriedkami, ktoré mu právny poriadok SR dáva k dispozícii. Imanentnou súčasťou ochrany prírody je rozhodovanie orgánov prírody, ktoré je v súlade s právnymi predpismi SR na úseku ochrany prírody, ako aj s právnymi predpismi upravujúcimi konanie pred takýmito orgánmi. Sťažovateľ je rozhodnutím najvyššieho súdu ukrátený na svojich právach, keďže najvyšší súd mu odoprel právo ktoré mu vyplýva z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a urobil ho abstraktným a imaginárnym bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia správneho orgánu. Sťažovateľ sa obrátil so žalobou, ktorou sa domáhal ochrany svojich práv na súd, ktorý nielen, že mu ochranu práv neposkytol, ale odoprel mu svojim zastavujúcim rozhodnutím možnosť reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti postupu žalovaného. Takýto postup súdu je v priamom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie, Veľkej Komory C-240/09 zo dňa 8.3.2011, ktorý konštatoval potrebu výkladu čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru tak, aby organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, mohla napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konanie, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie z oblasti životného prostredia.

Postup najvyššieho súdu v skutočnosti znamená, že nielen v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o žalobách sťažovateľa, by tento bol zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

Sťažovateľovi bolo najprv krajským súdom nevyhovené v jeho žiadosti o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia (pričom proti nevyhoveniu žiadosti o odklad

vykonateľnosti nemal k dispozícii žiadny opravný prostriedok) a neskôr najvyšším súdom odopreté preskúmanie jeho odvolania voči zamietavému rozsudku prvostupňového súdu, práve pre uplynutie doby platnosti výnimky.“.

Podľa sťažovateľa je z uvedených zhrnutí zrejmé, že „aj keď najvyšší súd formálne akceptuje účasť sťažovateľa v predmetných konaniach ako účastníka konania, keďže platné znenie zákona o ochrane prírody a krajiny nadväzujúce na čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, jeho výklad podaný v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (Veľkej Komory) v rozsudku vynesennom v konaní C-240/09 a v naň nadväzujúcich rozsudkoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, mu iný postup neumožňuje, v skutočnosti je táto účasť nástrojom účasti verejnosti na rozhodovaní v oblasti životného prostredia, ktorej obsah, zmysel a účel je týmto úplne vyprázdnený. Akceptujúc takýto názor nie je možné nájsť zmysel účasti nielen sťažovateľa, ale ani iných organizácií na ochranu životného prostredia v konaniach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Týmto zmyslom je podľa sťažovateľa možnosť domôcť sa zákonného, meritórneho, právoplatného rozhodnutia o otázke, ktorá je predmetom konania pred správnymi orgánmi. Opačný výsledok účasti sťažovateľa v konaní, teda zastavenie konania pre uplynutie času, na ktorý je výnimka či súhlas udelený, v skutočnosti znamená, že sťažovateľ môže podávať opravné prostriedky, môže podávať žaloby bez toho, aby bolo reálne očakávať akýkoľvek skutočný dopad na rozhodnutie vydané v správnom konaní vrátane dopadu na realizáciu činnosti, na ktorú bola výnimka udelená.“.

Vzhľadom na to, že ide o skutkovo takmer totožné veci, ako aj na zhodnosť právnych záverov a ich odôvodnení v uzneseniach najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/26/2014 a sp. zn. 6 Sžo/32/2014 z 29. apríla 2015 a uznesení sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2015, aj sťažovateľ zvolil na podporu svojho tvrdenia o porušení uvedených jeho základných práv rovnakú argumentáciu. Ústavný súd sa preto ďalej obmedzí len na nové neopakujúce sa tvrdenia a námietky sťažovateľa, keď vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 11469/2015 sťažovateľ poukázal tiež na stabilnú prax v zásade automaticky nevyhovieť jeho žiadostiam o odklad vykonateľnosti, a to od roku 2008 najmä vo veciach konaní o povolení výnimiek

na odstrel medveďa hnedého, pričom sám registroval, že túto skutočnosť najvyšší súd nepovažoval pri svojej rozhodovacej činnosti za relevantnú.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosti pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 10985/2015, Rvp 11469/2015 a sp. zn. Rvp 11799/2015 prijal na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„Právo sťažovateľa Lesoochranárskeho zoskupenia VLK

- domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR,

- domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

- napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd,

bolo uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/26/2014 zo dňa 29.4.201, sp. zn. 6 Sžo/32/2014 zo dňa 29.4.2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/2013 zo dňa 13.4.2015 a postupom, ktorý im predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/26/2014 zo dňa 29.4.2015, sp. zn. 6 Sžo/32/2014 zo dňa 29.4.2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/2013 zo dňa 13.4.2015 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa ustanovenia § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenia o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde je však možné v konaní pred ústavným súdom použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenia § 112 ods. 1 OSP.

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 10958/2015, Rvp 11469/2015 a sp. zn. Rvp 11799/2015 vyplýva, že sťažnosti spolu skutkovo súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov, sťažovateľ je zastúpený rovnakou právnou zástupkyňou a v každej sťažnosti na obdobnom skutkovom základe s totožnou právnou argumentáciou namieta porušenie označených práv. Sťažnosti sú po formálnej a obsahovej stránke s výnimkou označenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu celkom identické.

Prihliadajúc na uvedené ústavný súd v súlade so zásadou procesnej ekonomie a v súlade s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2.2 K dôvodom odmietnutia sťažností

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, navyše bez vplyvu na opravné procesy podľa odsekov 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej národnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia.

Sťažovateľ namieta, že postupom správnych orgánov a konajúcich všeobecných súdov sa cíti byť ukrátený na svojich právach, keďže konania o žiadosti žiadateľa boli zastavené bez právneho dôvodu a zároveň sa tým správny orgán i všeobecné súdy vyhli svojej povinnosti preskúmať správnosť a zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov. Takýto postup podľa sťažovateľa spôsobuje, že jeho práva ako účastníka správneho konania vyplývajúce mu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru sú abstraktné a imaginárne bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je

prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenia svojho základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a práva na prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 1 Aarhuského dohovoru, ku ktorému malo dôjsť uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/26/2014 a sp. zn. 6 Sžo/32/2014 z 29. apríla 2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2015, ktorými boli zrušené rozsudky krajského súdu č. k 1 S/32/2012-130 z 9. januára 2013, č. k. 1 S/222/2012-75 z 20. februára 2014 a č. k. 2 S/57/2012-106 z 20. februára 2013 o zamietnutí žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí ministerstva životného prostredia z 28. novembra 2011, sp. zn. 8644/2011-1.10 z 10. júla 2012 (34/2011-rozkl.), sp. zn. 6103/2012-1.10 (36/2012-rozkl.) a rozhodnutia ministra životného prostredia sp. zn. 6103/2012-1.10 z 10. júla 2012, (36/2012-rozkl.) a súdne konania boli zastavené.

Sťažovateľ tvrdí, že k uvedenému porušeniu jeho práv došlo z dôvodu, že najvyšší súd dospel k nesprávnym právnym záverom o tom, že uplynutie lehoty platnosti výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny je

dôvodom na zastavenie konania o rozklade proti tomuto rozhodnutiu, pretože „*rozhodnutie, resp. lehota platnosti výnimky v ňom uvedená, nemôže byť z hľadiska práva dôvodom na konanie. Rozhodnutie správneho orgánu je zavŕšením správneho konania a nie dôvodom naň. Rozhodnutie správneho orgánu nemôže byť dôvodom na konanie správneho orgánu, v ktorom má tento dospieť práve k spomínanému rozhodnutiu. Navyše, ako je nesporné aj z rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, sťažovateľ podal proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu rozklad a prvostupňové správne rozhodnutie, teda nemohlo nikdy nadobudnúť právoplatnosť, ani sa stať vykonateľným.*“.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Najvyšší súd svoje rozhodnutia opiera o § 244 ods. 1 a 4 OSP, § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj o stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už zanikla a neexistuje.

Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania. V označených veciach dospel najvyšší súd k záveru, že „v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už uplynul čas, na ktorý bola povolená výnimka preskúvaným rozhodnutím žalovaného. V dôsledku toho žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu stratilo platnosť (uplynutím času, na ktorý bolo vydané). To znamená, že v čase súdneho prieskumu už neexistovalo rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa V. časti druhej hlavy OSP preto splnené neboli. Súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré zo zákona stratilo platnosť zamietol.

Odvolačí súd preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP a s § 246c ods. 1 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 104 v spojení s § 246c ods. 1 OSP zastavil, pretože konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré na základe zákona stratilo platnosť a účinnosť. Zo skutkových okolností danej veci je zrejmé, že prvostupňové rozhodnutie žalovaného zo zákona stratilo platnosť, v dôsledku čoho napadnuté rozhodnutie žalovaného zo zákona stratilo účinnosť, a teda v danom prípade nejde o rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, pravom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 OSP) a súčasne napadnutým rozhodnutím žalovaného žalobca nemôže byť ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1 OSP).“.

Tento právny názor vyslovil najvyšší súd opakovane napr. aj v rozsudkoch sp. zn. 2 Sžp/3/2013 z 18. decembra 2013, sp. zn. 9 Sžp/7/2013 z 24. septembra 2014, sp. zn. 9 Sžp/11/2013 z 26. novembra 2014, sp. zn. 3 Sžo/23/2014, sp. zn. 3 Sžo/81/2014 a sp. zn. 3 Sžo/27/2014 z 2. decembra 2014, sp. zn. 6 Sžo/9/2014 z 28. januára 2015, sp. zn. 8 Sžo/16/2014 z 30. apríla 2015 či sp. zn. 8 Sžo/17/2014 z 19. augusta 2015. Súlad právneho názoru viacerých senátov najvyššieho súdu len ďalej svedčí o ojedinelosti právneho postoja senátu najvyššieho súdu 1S, ktorý dlhodobo preferuje právne-teoretické

stanoviská, často neberúc ohľad na ich praktické dopady na postavenie žalobcov (navrhovateľov) vo vzťahu k správne konaniu, resp. na praktickú realizáciu kladených požiadaviek.

Ústavný súd je oboznámený s obsahom a dôvodmi zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 a po preskúmaní napadnutých uznesení najvyššieho súdu argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu v napadnutých uzneseniach. Považuje však za potrebné upriamiť sťažovateľovu pozornosť na skutočnosť, že toto zjednocujúce stanovisko bolo prijaté pre účely zjednotenia rozdielnych právnych stanovísk v skutkovo a právne totožných veciach sťažovateľa v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 10 Sžp/6/2013 a sp. zn. 1 Sžp/6/2013, z ktorých druhé prezentuje názory preferované sťažovateľom.

Aj podľa názoru ústavného súdu je v správnom súdnictve nevyhnutné prihliadať na špecifiká vyplývajúce z postavenia a právomoci všeobecných súdov, ktoré nie sú pri preskúmaní postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy súdmi skutkovými, ale súdmi, do právomoci ktorých patrí predovšetkým preskúmanie právnych otázok týkajúcich sa postupu a rozhodnutia tohto orgánu. Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať zjednocujúce stanovisko správneho kolégia, z ktorého vychádzal najvyšší súd pri odôvodňovaní napadnutých uznesení. Aj podľa názoru ústavného súdu ak rozhodnutie správneho orgánu o povolení výnimky na usmrtenie chráneného živočícha podľa § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol tým dôvod na ďalšie konanie o povolenie

takejto výnimky. Rozhodnutiu správneho orgánu následne chýba predmet konania, ktorým je uvedená výnimka, keďže táto z dôvodu zániku jej platnosti ďalej neexistuje. A preto aj vtedy, ak platnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstrelu uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o rozklade, ktorý bol proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podaný. Preto ak najvyšší súd postupoval v súlade s už citovanými závermi a konania po zrušení rozsudkov krajského súdu zastavil, nemožno sťažnostiam sťažovateľa priznať úspech, keďže týmito správnymi rozhodnutiami, ktoré žalobami v správnom súdnictve napadol, nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu nijakého oprávnenia a povinnosti sťažovateľa a ani jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti už týmto rozhodnutím nemôžu byť priamo dotknuté.

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie sťažnosťou napadnutých uznesení najvyššieho súdu je dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd náležite vysvetlil, prečo na základe odvolania sťažovateľa rozsudky krajského súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá, zrušil a konanie zastavil, pričom jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že ani rozsudky krajského súdu a už vôbec nie sťažnosťou napadnuté uznesenia najvyššieho súdu nemali schopnosť porušiť právo sťažovateľa účinne sa zúčastniť konania vedeného ministerstvom vo veci povolenia výnimky z ochrany medveďa hnedého. Na základe už uvedeného si ústavný súd všimol, že sťažovateľ toto svoje právo formalisticky obhajuje bez toho, aby niekde vo svojich sťažnostiach uviedol, akým spôsobom by ho chcel realizovať. V teoretickom prípade, že by súdy v správnom súdnictve sťažovateľovi vyhoveľi a ním napadnuté správne rozhodnutie zrušili a vec vrátili ministerstvu na ďalšie konanie, toto by nemalo inú možnosť, len svoje konanie zastaviť, pretože jeho predmet – výnimka – zanikla uplynutím času, na ktorý bola povolená, a nejde o konanie, ktoré by bolo možné začať z úradnej povinnosti. Osobitne je možnosť účinne realizovať práva podľa Aarhuského dohovoru sťažovaná v prípade, keď na základe platne udelenej výnimky došlo k odstrelu chráneného živočícha (medveďa hnedého).

Nemožno sa prikloniť ani k sťažovateľovmu hodnoteniu názoru najvyššieho súdu artikulovaného v rozsudku sp. zn. 1 Sžp/3/2011 zo 17. apríla 2012 ako „*zrozumiteľnému a... jedinému (zrejme vypadlo slovo „správnemu“, pozn.) so zreteľom na zmysel účasti sťažovateľa v predmetných správnych konaniach názoru v činnosti orgánov ochrany prírody ...*“. Ani sťažovateľ nemôže ponechať bez povšimnutia, že jeho tvrdeniam bez ohľadu na rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu vyhovujú len a len rozhodnutia najvyššieho súdu vydané senátom 1S, pričom všetky ostatné senáty pravidelne a opakovane prezentujú právny názor totožný s názorom obsiahnutým v uzneseniach najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/26/2014, sp. zn. 6 Sžo/32/2014 z 29. apríla 2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2014. Navyše, sťažovateľom citované rozhodnutie senátu 1S opomína potrebu praktickej aplikácie práva na konkrétne reálne situácie tak, aby bola zaistená účinná ochrana práv a právom chránených záujmov osôb, a zotrváva na vysoko teoretických pozíciách ideálnych prípadov. Závery v ňom obsiahnuté vychádzajú z formalistického prístupu k právu, ktorý nemá nič spoločné so sťažovateľom požadovanou reálnou možnosťou účinne uplatňovať (realizovať) svoje práva a právom chránené záujmy.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že o skutkovo i právne podobných veciach sťažovateľa už tiež rozhodovali prvý a druhý senát ústavného súdu, ktoré predchádzajúce sťažnosti sťažovateľa odmietli pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnené (II. ÚS 326/2014, II. ÚS 332/2015 a I. ÚS 217/2015). Keďže ústavný súd nedospel pri predbežnom prerokovaní k odchylným právnym názorom ako prvý a druhý senát ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 326/2014, sp. zn. II. ÚS 332/2015 a sp. zn. I. ÚS 217/2015, vychádzal z právnych názorov vyslovených v uvedených veciach (a contrario § 6 zákona o ústavnom súde).

Úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon je chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach

patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01).

Vychádzajúc z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a podstaty sťažnosti sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa (proti rozhodnutiu najvyššieho súdu) treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť

porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Teda z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 19/02) a taktiež nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (m. m. I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovacia prax všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

Ústavno-súdna korekcia rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v prípade sťažovateľa by teda bola možná len v tých prípadoch, ak by konanie a rozhodnutie všeobecného súdu priamo zasahovalo do práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy). K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivý proces podľa dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, keby tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/2001), ale aj tým, keby tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05). Ústavný súd nezistil žiadnu z týchto ani inú tu výslovne neuvedenú skutočnosť, ktorá by napadnuté rozhodnutia krajského súdu robila ústavne neakceptovateľné, a teda vyžadujúce ústavno-súdnu korekciu z dôvodu zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie.

Pretože namietané rozhodnutia najvyššieho súdu nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Pokiaľ najvyšší súd nepovažuje právne závery krajského súdu v tomto smere za nemajúce vplyv na vlastné právne závery (o uplynutí platnosti povolenej výnimky, a tým aj vyčerpaní a zániku predmetu správneho

konania; osobitne v prípade realizácie odstrelu), je namieste tento jeho názor opätovne podporiť.

K vedľajšej námietke týkajúcej sa negatívne vybavovaných žiadostí sťažovateľa o odklad vykonateľnosti žalobou napadnutých správnych rozhodnutí ústavný súd uvádza, že tieto môžu byť v konaní pred všeobecným (správnym) súdom na nový návrh negované rozhodnutím súdu o povolení odkladu vykonateľnosti, ak vyjdú najavo skutočnosti, že závažná ujma žalobcom hrozila alebo už hrozí a že ochrana ich práv a oprávnených záujmov povolením odkladu vykonateľnosti predstavuje neprimeraný zásah do iných zákonom chránených záujmov.

Za tejto situácie nemohlo uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/10/2014 a sp. zn. 6 Sžo/32/2015 z 29. apríla 2015 a sp. zn. 9 Sžp/6/2013 z 13. apríla 2015 dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani základného práva sťažovateľa na ochranu životného prostredia podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 druhej vety zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté pre zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnostiam bude vyhovené.

V závere ústavný súd považuje za potrebné dodať, že ochrana životného prostredia ako spoločného záujmu všetkých občanov Slovenskej republiky je dôležitou aktivitou a činnosť združení na ochranu životného prostredia na jeho rôznych úsekoch si jednoznačne zaslúži pozornosť a podporu. Avšak nielen na získanie všeobecnej podpory a rešpektu by mali zakaždým zvažovať účelnosť krokov, ktoré podnikajú, aby fakticky neplytvali svoju

pozornosť a prostriedky na čisto formálne, obsahovo prázdne manifesty, tak ako to je v prípade tohto konania, v ktorom ako najvyšší súd, tak aj ústavný súd opätovne museli vysloviť už neraz vyslovený právny názor a na ňom postavený záver.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015